

2799

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

KAPLICZKA SŁUPOWA

2. Czas powstania

1854 lub 1855

3. Miejscowość

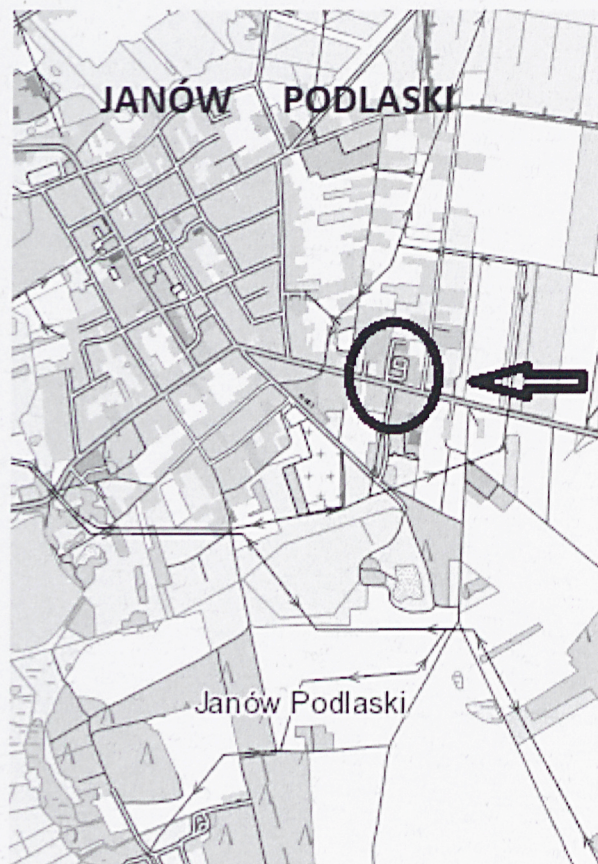
JANÓW PODLASKI

4. Adres: **21-505 Janów Podlaski, ul. Brzeska 69**

nr ewidencyjny działki – 733

nr księgi wieczystej –

11. Materiały graficzne

5. Przynależność administracyjna

województwo - lubelskie

powiat – bialski

gmina – Janów Podlaski

6. Współrzędne geograficzne

N 52°11'34.72" E 23°13'8.64"

7. Poprzednie nazwy miejscowości

8. Właściciel i jego adres

**Gmina Janów Podlaski,
21-505 Janów Podlaski, ul. Brzeska 6A**

9. Użytkownik i jego adres

**Gmina Janów Podlaski,
21-505 Janów Podlaski, ul. Brzeska 6A**

10. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków nieruchomych A/1661
decyzja z dn. z dn. 2017.08.10**

Barokowo - klasycystyczna kapliczka została ufundowana przez księdza Pawła Dworakowskiego, ówczesnego wicekustosza katedry w Janowie Podlaskim, proboszcza parafii św. Trójcy w Janowie Podlaskim w latach 1821-1848. Prawdopodobnie miało to miejsce w roku 1859 lub tuż po tej dacie. Monografista Janowa Podlaskiego z końca XIX w. - Józef Pruszkowski, w swej publikacji poświęconej historii miasta, wiąże fundację kapliczki z wprowadzeniem przez biskupa podlaskiego Beniamina (Piotra Pawła) Szymańskiego tzw. nabożeństw majowych, związanych z ustanowieniem w 1854 r. dogmatu o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny. Potwierdzeniem powyższej tezy jest figurka przedstawiająca Najświętszą Marię Pannę Niepokalanie Poczętą, znajdującą się we wnętrzu kapliczki. Pruszkowski wskazał także na związki lokalizacji kapliczki z wcześniej istniejącym w tym miejscu „spróchniałym krzyżem, jedną z dawnych pamiątek misyjnych za miastem”. W trakcie wspomnianych misji odbywały się kilkudniowe nabożeństwa, kończące się postawieniem drewnianego krzyża. Być może powyższy fakt należy łączyć z trzecią misją, która miała miejsce w 1792 r. za czasów biskupa Adama Naruszewicza, w intencji „uproszenia błogosławieństwa Bożego dla kościoła i kraju Polskiego”. W końcu XIX w. kapliczka była ogrodzona sztachetami. Z informacji przytoczonych przez Pruszkowskiego wynika, że w płytkich niszach miały być umieszczone freski przedstawiające Świętych Patronów Polski. W chwili obecnej freski nie są widoczne, być może znajdują się pod warstwą farby lub powyższy zamiar nie został zrealizowany.

Sytuacja:

Kapliczka znajduje się we wschodniej części miejscowości, w odległości ok. 600 m od centrum, pośród zabudowy mającej rozluźniony charakter, przy ul. Brzeskiej, będącej drogą wylotową w kierunku Terespoła. Położona jest na nieogrodzonej działce o kształcie prostokąta, w jej frontowej części, w otoczeniu dziko rosnących krzewów i samosiejek. W głębi parceli usytuowany jest dom mieszkalny i budynek gospodarczy. Na sąsiedniej działce znajduje się budynek Straży Granicznej.

Materiał i konstrukcja:

Kapliczka została wybudowana z cegieł ceramicznych pełnych, łączonych zaprawą wapienną, otynkowanych. Wnętrze jest wypełnione kamieniami polnymi. Wzniesiona została w kształcie czworobocznego słupa, na mocno odsadzonej podstawie, zwieńczonego czteropoliowym daszkiem, ze ściętymi krawędziami, pokrytym dachówką ceramiczną - karpiówką. Naroża kapliczki są ścięte i podkreślone pilastrami. Dwukondygnacyjna. Dolną kondygnację stanowi cokół artykułowany prostokątnymi płycinami, wydzielony gzymsem o profilu simy. Ściany kapliczki są rozczłonkowane prostokątnymi płycinami, zamkniętymi łukiem, powyżej których umieszczone są koliste płyciny. Całość wieńczy uproszczone belkowanie z niewielkim gzymsem. Płycina od frontu dodatkowo podkreślona jest głęboką wnęką, w której jest ustawiona kamienna figurka Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej, zamknięta przeszklonymi drzwiczkami.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
nie dotyczy	nie dotyczy	sakralne	sakralne
18. Stan zachowania		19. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
<p>Kapliczka jest w złym stanie technicznym, nieremontowana od wielu lat, szczególnie jest to zauważalne na fundamentach i przyziemiu, które są bardzo zniszczone. Widoczne są znaczne liczne ubytki cegieł i spajającej je zaprawy. Tynk w wielu miejscach jest zniszczony i odspojony. Szklane drzwiczki zasłaniające figurę NMNP są pęknięte.</p>		<p>Brak remontu w najbliższym czasie może spowodować bezpowrotne zniszczenie kapliczki.</p>	

20. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

21. Uwagi

22. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Bibliografia

1. Janów Biskupi czyli Podlaski z dawnych i współczesnych źródeł, P.J.K. Podlasiak (Józef Pruszkowski), Kraków 1897

24. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Tekst Jacek Studziński sierpień 2018

plany, rysunki Jacek Studziński sierpień 2018

fotografie Jacek Studziński sierpień 2018

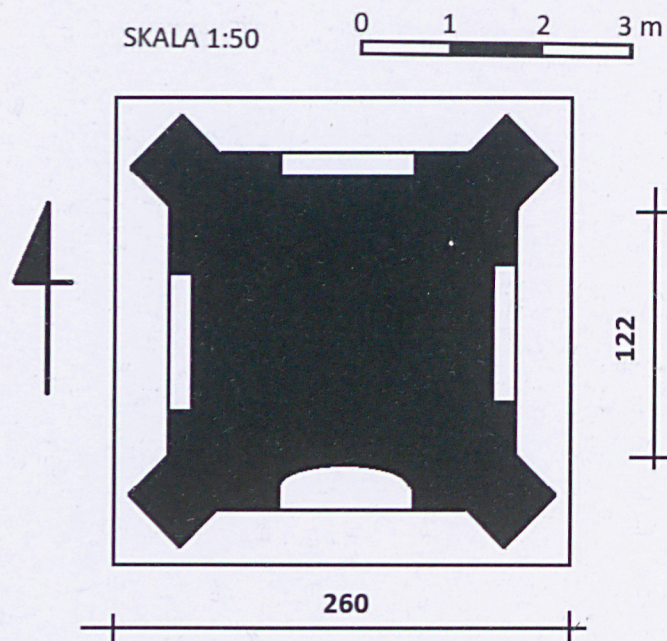
25. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

26. Załączniki

nr 1, 2,

1. Miejscowość	Janów Podlaski	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres Kapliczka słupowa	6. Zawartość załącznika Fotografie, rzut przyziemia
2. Gmina	Janów Podlaski		
3. Powiat	bialski		
4. Województwo	lubelskie		

Spis fotografii: 1. Widok od południa. 2. Widok od wschodu. 3. Widok od zachodu. 4. Wnęka z figurką NMPNP. 5. Widok na cokół kapliczki. 6. Profil wieńczący cokół.

2

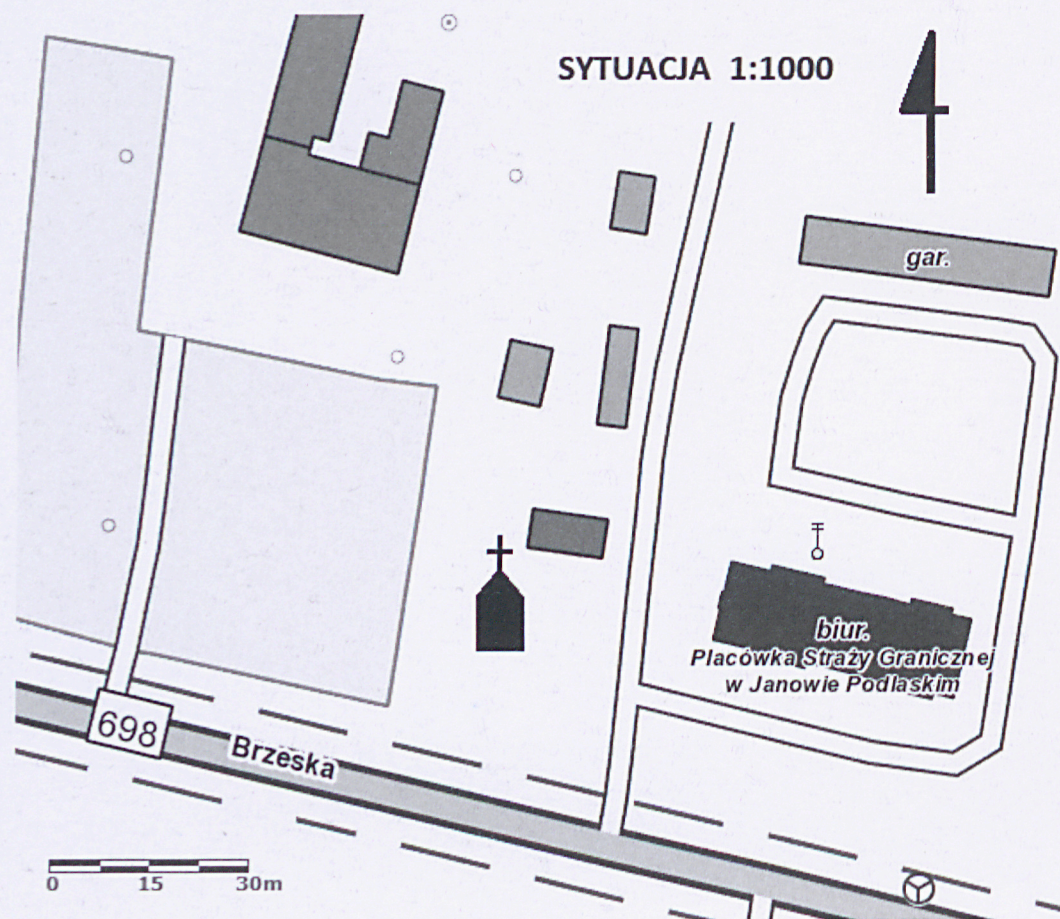

3

4

1. Miejscowość	Janów Podlaski	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres Kapliczka słupowa	6. Zawartość załącznika Fotografie, sytuacja
2. Gmina	Janów Podlaski		
3. Powiat	białski		
4. Województwo	lubelskie		

5

6

7